

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egy évre — — — 240 Lei.
 Fél évre — — — 120 Lei.
 Egy negyed évre — 60 Lei.
 Egy hóra — — — 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti
 díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
 Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
 utak palotájában. ∞
 KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Vállalat
 Boulevard Regele Ferdinand I.
 (József főherceg-ut) 22. szám.
 TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

∞ ∞ Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. ∞ ∞

Csütörtök, június 8.

Ausztria jövője.

Emil Kraft, Ausztria új kereskedelemügyi minisztere nyilatkozik.)

— Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől. —

Bécs. Ausztria új kereskedelemügyi minisztere, Emil Kraft nagyméretű képviselő, aki a régi Ausztriának is kiváló közgazdasági ténnyezője volt és többek között még ma is tagja az Osztrák-Magyar Bank igazgató-tanácsának, ma fogadta az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőjét és a következő nyilatkozatot tette előtte:

— A kormánynak az a célja, hogy végre elérje a nemzetközi kölcsönök folyósítását és a zálogjog felfüggesztését. Hogy törekedni kell a kereskedelmi és finansziális mérleg, valamint az államháztartás egyensúlyának helyreállítására, mivel egyébként a rendelkezésünkre álló erőket is rövidesen feléljük és a tervbe vett új jegybank sem fejthetné ki funkcióját és rövidesen szintén passzív lenne. Nemcsak adókkal és vagyoneadásokkal kell a deficitet megszüntetni, hanem takarékosággal, hogy a nép bizalmát visszanyerjük és így megtakarított pénzüket az államnak belső hitelformájában rendelkezésre bocsássák. A szövetségi kormánynak kell a takarékosági programot végrehajtani, egy esztendőn belül meg kell szüntetni a felesleges hivatalokat, a létszámfeletti alkalmazottakat el kell bo-

csátani és meg kell szüntetni az egyes kategóriák kedvezményeit a többiekkel szemben. Az államnak meg kell szabadulnia azoktól az ipari üzemektől, amelyek gazdaságilag kilátástalanok és nem jövedelmezők. Az államnak csak úgy szabad a különböző monopóliumokat és tarifákat emelni, hogy azok ugyan arányban legyenek az osztrák pénz értékcsökkenésével, mindazonáltal ne okozzanak újabb drágasági hullámokat. Egyébként az állam csak akkor számíthat teljes értékű bevételekre, ha a pénz stabilizálódik, vagy pedig az új értéket bevezetjük. Éppen ezért az államnak garantálnia kell az új jegybank biztonságát úgy a külföldi, mint a belföldi hitelezőkkel szemben, és sem direkt, sem indirekt nem szabad állampénzügyi célokra az új jegybankot igénybe venni. Az Osztrák-Magyar Bank jelenlegi osztrák osztályát az új jegybankba kell beolvasztani.

Kraft miniszter továbbá kijelentette, hogy az államnak a teremtést és annak fejlődését még kedvezmények árán is elő kell mozdítania. A szakszerű és éles megfigyelések meghallgatása után, Kraft minisztertől, talán első ízben, mióta a forradalom után osztrák miniszterrel beszéltem, avval az érzéssel bucsuztam el, hogy végre az arra alkalmas ember került az alkalmas helyre és neki kiváló tehetségeiért és ismert munkabírásánál fogva sikerülnie fog Ausztria köz-

gazdaságát rendbehozni és ezáltal az összes dunai államok gazdasági rekonstrukciója felé egy hatalmas lépéssel hozzájárulni. Középeurópa

politikusai, de a középeurópai népek is jól teszik, ha Kraft miniszter, céltudatos működését a megérdemelt figyelemmel kísérik.

A román királyi pár Belgrádban.

(Diszes fogadtatás. — A szerb főváros ünnepi külseje.)

BELGRÁD. A román királyi család ünnepélyes fogadtatásáról a Rador kiküldött munkatársa a következő jelentést küldi: Délután 4 óra 30 perckor Sándor király Pál és Alfréd hercegek kíséretében a testőrgárda legénységének sorai között a kikötőbe ment. Az egész utvonat, de különösen a kikötő tájéka gyönyörű színpompával és gazdagsággal volt feldisztve. A dús lombok és virágok felett a két ország lobogói hirdették az ünnepség jelentőségét. A fogadtatásnál Sándor királyon és a hercegeken kívül jelen voltak a kormány tagjai, a parlament elnöke, a diplomáciai és tábornoki kar és más főméltóságok. Megjelent továbbá a belgrádi nők diszes és színes ruhák küldöttsége, ugyszintén külön csoportot képezett a sajtó képviselői, amely Sándor király hajóján helyezkedett el. Négy óra 40 perckor jelezték az ágyumaszadok, hogy közeledik a Stefan Cel Mare, a román királyi párt és a menyasszonyt hozó királyi yacht. Mig a Duna két partján elhelyezett ágyumaszadok állandaón üdvözlő díszlovásokat adtak le, azajatt az ország evezős egyleteinek 24 dísz-

barkája kíséretében a kikötő felé tartott a yacht. Ekkor repülőgépek jelentek meg és a percnyi pontossággal megállapított időben befutott a kikötőbe az egyik kíséző szerb monitor, melyet nyomon követett a Stefan Cel Mare. A monitorok újból szalvét adtak, a zenekarok a román himnuszot játszották. Pont öt órakor a királyi yacht parthoz ért s a király, majd Maria királyné és Mariora hercegnő partra szállottak. Sándor szerb király fogadva őket, bemutatta a kormány tagjait, a parlament elnökét. Majd a szerb patriarcha üdvözölte a menyasszonyt, ezután a belgrádi polgármester ősi szokás szerint kegyeret és sót nyújtott át a vendégeknek. Ferdinánd király a fogadtatás melegségétől áthatva bensőségteljesen mondott köszönetet. Sándor király ezután bemutatta a legfőbb katonai előkelőségeket a román uralkodónak, mire a kivonult század parancsnoka tett jelentést, majd elléptettek a felségek előtt. Az uralkodók és vendégek ezután a konakba hajtottak. A román királyi család a régi királyi palotában szállt meg. (Rador.) BELGRÁD. A Rador kiküldött

A női szépség.*)

A női szépségről kell írnom. Ne néz erről nem verset költeni és az az érzésem, hogy a tárgyról való studium: fontoskodás, a történelmi rész pedig egyenesen hívságos. Épp a szépek szépeinek nem volt történetük; lettek és elmúltak, mint a szűz tavalyi hó. A feladat mégis izgat, mivelhogy végeredményében egyetlen, az egyetlen téma minden korok írója számára. Legfejlebb az essay formája, a melyben dolgoznom kell, nem kényelmes nekem. Mert meg kell őriznem nyugodtságot és nem törhetek ki tört, délszaki szavakban északi sejtelmes hangokon, a troubadour módjával, a rapszód módjával. De különben is ez énekek éneke (sir hasizim) a bibliában

*) Bródy Sándornak a Badenben élő kiváló magyar írónak a bécsi Pegazus című lapjában most megjelent „A szerelem” című könyvéből.

megvan írva. És a mértéktartás szüksége, mintha megalázná. Mi és ki vagyok én, mivé lettem, hogy az asszony szépségét dicsérem és bírálom a más számára? Végül is, meghiggadva nyugszom bele, hogy ime: elmélkednem kell az abszolút és nem abszolút asszony külső formáiról. Mert a szépséget, mint klasszikus és abszolút dolgot kapcsolom a problémából, mivelhogy mindjárt a legelején szigorúan meg kell állapítanom az első igazságot: a másik nem szépségének egy típusa nincs. Millió típusa van és ez is még korszakok, fajták és évek szerint oszlik és változik. Ezenfelül még a legtöbb női szépség belülről árad kifelé és kevés köze van a külsőségekhez. Ez pedig a nőiség — megfoghatatlan, meg nem határozható, egyszerre szent és egyben égető — fluiduma.

De melyek azok a típusok, amelyek legjobban hatottak az emberiségre?

Melyek a szépség látható, a példákából levonható törvényei?

Kik a fajták, amelyek előljárnak?

A férfiak izlése — és tudománya — miben változandó és miben állapodott meg?

Kik voltak világhódító hősei a női szépségnek?

A magyarság, mint race, kedves, drága, szomorú magyarom! hogy áll ebben a kérdésben?

Mint formálódnak a dolgok ma és hogyan látjuk szépnek a jövőendő nőjét?

Ezek a részletek azok, amelyekkel különösképen foglalkoznom kell. Nagyon nehezen fogok a munkába, mert forró érzéssel áraszt el a gyerekkori emlék; csak a nagyon is erőteljes nő hat az érni kezdő fiugyermekre és hogy milyen nagyon hat, ez a kedves és izgalmas emlékem. Azt hiszem, közös minden ép férfigyermekkel. Fontos, sőt döntő bizonyosságot látok e tény,

ben. Azt, hogy ami a nőben nekünk legelsőbban tetszik, az a fajfenntartás ideájának szolgálatában tetszik. Az anyaságra leginkább képes nő köti le legelőször is a friss, műveltség, esztétizis és más egyéb eltanulások által meg nem romlott férfi psychét. A schopenhaueri eszme ez, vagy helyesebben, egy idea, amely a német nőgyűlölő — tehát nőimádó — filozófus gondolatával rokon. Az erőteljesség és a fejlettség: ezek olyan kritériumok, amelyeket általánosságban el lehet fogadni. A Venus típus, a melyhez a modellt Lesbos szigetbeli nők állhatták a görög szobrászoknak, el lehet fogadnunk mint olyan alakot, amely minden időben és mindenkinek tetszik. Erősen kifejtett nőiség, a gömbölyű vonásoknak majdnem zenei harmóniája: ezek a Venusok főjellemvonásai. És Aphroditében már benne van Juno, egy-két év és aki eléd áll, az az isteni anya.

tudósítója jelenti: A királyi palotában tegnap este udvari ebéd volt a yorki herceg tiszteletére, amelyen résztvettek a többi Belgrádban leendő fejedelmi személyiségek. Este filharmonikus hangverseny volt óriási sikerrel, mely után az országból felsereglett énekkarok tartották monstre hangversenyüket. Ma reggel érkezett a fővárosba az udinei herceg, akit Sándor király maga fogadott. Már kora hajnalban megélnékült a város. A szerb főváros lobogó diszben uszik. Mindenki az utcákon gyülekezik. A pályaudvarra egymásután futnak be a vonatok, magukkal hozva az ország különböző vidékeinek küldöttségeit.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zita Svájcban.

(Megkeresztelték az újszülöttet.)

BUDAPEST. A Berliner Tagblatt bécsi forrásból közli, hogy Zita a gyermekágyból való fölépülése után visszatérni szándékozik Svájcba, hogy régi politikai álmainak megvalósításához kezdjen. Sixtus pármal hercegnek hamis utlevélrel Budapestre kellett volna jönnie, de az osztrák határon fölismerték és visszataloncolták. Az osztrák legítimisták áthelyezték székhelyüket Bécsből Salzburgba. Elükre Clam-Martinicz-Schönburg herceg került és meg akarják nyerni mozgalmuknak Jenő főherceget is.

MADRID. A Prado kastélyban Károly exkirály özvegyének Zitanak újszülött leányát tegnap keresztelték meg. A kereszt szülők XIII. Alfonz spanyol király és a spanyol királyné voltak. A keresztelési szertartáson a királyi ház összes tagjai résztvettek.

Aradi mizériák.

Sivatag a kulturpalota előtt.

A marosparti korzó már évek óta egyik kedves és kellemes szórakozóhelye az aradi közönségnek. A fárasztó napi munka után bizony jól esik az üdítő, friss levegőt szivni és gyönyörködni a Kulturpalota előtt elterülő hím virágok csoportjában. Az időről azonban nagyon csalódtak mindazok, akik a marosparti korzón keresték a jó levegőt. Hűsítő szellő helyett sűrű és nehéz porfelhőket kell lenyelniük. És mindez azért van, mert a város nem öntözteti a marosparti sétányt. Pedig nagyon üdvösdolog volna, ha a város gondolna erre a sajnálatos jelenségre: hisz nem áll módjában mindenkinek a drága mulatóhelyek kényelmét élvezni. Segíteni kellene már ezen a bajon. — Egy másik szomorú jelenség: a Kulturpalota előtt levő virágok gondozatlansága. Mennyivel szebb lenne, ha az örökzöld puszpángokat megnyesnék, a virágokat öntöznék; az egész tér más színt kapna. Sokkal kedvesebb volna egy virágos tér, amelyen a gyermekek boldogan játszanának, mint a mostani árva, elhanyagolt, sivatagszerű tér, amelynek elszáradt bokrai között szaladgálnak a gyerekek. Talán a városi kertészet feladata lenne a virágok gondozása, de öntözéséről a városnak kell gondoskodnia.

Mert ha így marad a Kulturpalota előtti tér, akkor várhatunk addig, míg megered a jótékony

nyári záporosó! Attól talán majd felírissülnek a hervadni kezdő virágok

Budapesten a szociálisták győztek

(Tizenhárom szociálista mandátum. — Az egyetlen nő képviselő.)

BUDAPEST. A budapesti és pestvidéki kerületekben a szavazatok összeszámolása végéhez közeledik. Budapest három körzetében kerekén számolva a szociáldemokraták 83 ezer, a demokraták 46 ezer, a keresztény egység 41 és félezer, Andrásyék 17 és félezer, a keresztényszocialisták tizezer, Heinrichék hétezer, a gazdaságpolitikai párt hat és félezer szavazatot kaptak, a többi párt jóval kevesebbet. A pestkörnyéki választókerületben a szociáldemokraták 38 és fél ezer, az egységspárt kilenc-ezer, a demokraták hatezer, Andrásyék ötezer, a keresztény egység ötezer szavazatot kaptak, a többi pártok lényegesen kevesebbet. A budai kerületben a helyzet már teljesen kialakult. A szociáldemokraták két mandátumát a lista névjegyzékének sorrendjében Peidl Gyula és Ballitz Gyula kapják. Ha Peidl megtartja szegedi mandátumát, akkor a szociáldemokratáktól a mandátumot Kéllly Anna kapja, aki a parlament egyetlen női képviselője lenne. A keresztény egység két mandátumát Wolff Károly és Bénérd Ágoston kapják. A keresztény ellenzék részéről gróf Andrásy Gyula, a demokraták részéről Benedek János kap mandátumot.

A budapesti északi kerületben a demokraták vezetnek. Utánuk következnek a szociáldemokraták s azután a keresztény egység. A mai helyzet szerint a szociáldemokraták négy, a demokraták négy, a keresztény egység egy, Andrásyék egy mandátumot kapnak. Névszerint a szociálisták közül Peyer Károly, Propper Sándor, Györky Imre és Rottenstein Mór kapnak mandátumot. Peyer és Györky valószínűleg vidéki mandátumukat tartják meg s így helyettük a lajstrom névsora rendjében Süttő József és Pikler Emil kerülnek a nemzetgyűlésbe. A demokraták listájáról Váczonyi Vilmos, Ugron Gábor, Sándor Pál és Szerényi József kapnak mandátumot. Az ötödik helyre kerül Brody Ernő valószínűleg kibukik. A keresztény ellenzék részéről Haller István helyett, akit Cegléden választottak meg, Homonnay Tivadar kerül be. A keresztény egység listájáról Csilléry András kaphat mandátumot.

Budapest déli kerületében a szociáldemokraták 40 ezer szavazattal vezetnek. A keresztény egységnek 18 ezer, a demokratáknak 18 ezer, Andrásyékknak közel tizezer szavazatuk van. A kombinációk még koraiak volnának, de két ségtelennek látszik, hogy Gratz Gusztáv a gazdaságpolitikai párt listájának élén sem tud mandátumhoz jutni, ugyszintén Rapert Re-

zső sem, aki Bárczy István és Rasay Károly után harmadik a liberális listán

A pestkörnyéki választókerületben három szociáldemokratának egységes pártinak és egy demokratának van kilátása mandátumra.

Illetékes helyen a budapesti lajstromos választások eredményét a következőképen képzelik el: A szociáldemokraták Budán 2, a budapesti északi kerületben 4, a déli kerületben 4, a pestkörnyéki kerületben 3, összesen tizenhárom mandátumot kapnak. A Wolff-Ernst párt Budán 2, a budapesti északi kerületben 1, a déli kerületben 2, összesen öt mandátumhoz jut. A liberális és demokrata ellenzék Budán esetleg egy, a budapesti északi kerületben 4, a déli kerületben 2, a pestkörnyéki kerületben 1, összesen 7 esetleg 8 mandátumot kap. Az Andrásy-Friedrich párt Budán, a budapesti északi és déli kerületben egy-egy, összesen három mandátumhoz jut. A keresztény szocialisták a budapesti déli kerületben egy, esetleg egy mandátumot sem kapnak, Budán és a pestkörnyéki kerületben egy mandátumhoz sem jutnak. Az egységes párt a pestkörnyéki kerületben egyetlen mandátumot sem kap. Sopronból az a jelentés érkezett, hogy a pótválasztás eddigi arányából következőképpen gróf Andrásy Gyula fog győzni, mert a polgári pártok összefogtak a szociáldemokrata jelölt ellen.

BUDAPEST. A budai választókerületben ma délelőtt tíz órakor befejezték a szavazatok összeszámolását és megállapították, hogy a kerület 73.809 szavazásra jogosult választója közül 68.492 választó szavazott le. Ebből ezerkétszázhatvannyolcat érvénytelenítettek. A meglevő szavazatok közül 21.921 esik a szociáldemokratákra, Wolffék 18.376 szavazatot kaptak, az Andrásy-Friedrich párt 8.645, a demokrata, liberális és ellenzéki pártok 7562, a keresztényszocialisták 3.997, a nemzeti polgáripárt 2.625, a gazdaságpolitikai párt 2.515, a függetlenségi negyvennyolcas párt 1.597 szavazatot kapott. A szociálisták és Wolffék 2—2, a demokraták, liberálisok és Andrásyék 1—1 mandátumot fognak kapni. A többi választókerületekben a szavazatok összeszámolása még folyik.

BUDAPEST. Sopronból jelentik, hogy a választás eredménye délelőtt tíz óra körül a következőképpen alakult: Gróf Andrásy Gyulának 2174, dr. Hebelt Ede szociáldemokratának 2262 szavazata volt. A szavazatok összeszámolása még tovább tart

Viharos tisztviselő-gyűlés.

(Tüntetés a Tébe ellen.)

BUDAPEST. A pénzügyi tisztviselők országos egyesülete több ezer résztvevővel nagygyűlést tartott, amelynek az volt a célja, hogy tiltakozzék a Tébe ama eljárása ellen, amellyel a tisztviselők részére 6 és fél százalékos nyári segélyt engedélyezett négy hónapra a tisztviselők által követelt általános fizetésemeléssel szemben. Erdősi Antal elnök megnyitó beszéde közben a tisztviselők tömege viharos közbe szólásokkal tüntetett a Tébe ellen. Az elnök a tisztviselőket egységes állásfoglalásra, türelemre és kitartásra hívta fel. Ezután felolvasta a bécsi és berlini tisztviselő-szövetségek üdvözlő táviratát. A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak országos szövetsége a szociáldemokrata-párt szolidaritásáról biztosította a nagygyűlést. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben ragaszkodnak eredeti követeléseikhez és tiltakoznak a Tébe magatartása ellen.

Irodalom és művészet

* A Nyári Színház műsorának sorrendje: Csütörtök: Gésák, Péchy Erzszi felléptével. Pénteken: Pünkösdi rózsza, Péchy Erzszi felléptével. Szombaton: Gésák, Péchy Erzszi felléptével. Vasárnap délután: Piros bugyelláris. Este: Pünkösdi rózsza, Péchy Erzszi felléptével.

* A színházi iroda hírei. Péchy Erzszi az ünnepeit diva csütörtök este a Gésák című operett Mimóza szerepét játssza. A múlt idők legnagyobb sikert ért operettjére a társulat a legnagyobb gonddal és ambícióval készült. A népszerű primadonnán kívül az egész operett-személyzet részt vesz az előadáson. Mollt Halmos Mici, Ferékét László Andor, Immári Márkit Inke és Wuncsit Faludy játsszák. Az érdekes operett-repríz szombaton megismétlik. — Pénteken este ismét kitűnő operett fő női szerepében ragyogtatja művészetét Péchy Erzszi. A Pünkösdi rózsza Kláriját játssza el. Az operett itt Aradon már két éve nem ment, úgy, hogy ez az előadás is premier számba megy, a mennyiben most részben új szereposztásban és betanulásban kerül színre. Vasárnap este Péchy Erzszi vel másodszer van műsoron a Pünkösdi rózsza. Jegyek az összes Péchy estékre a téli színház pénztáránál válthatók. — Vasárnap délután a legjobb népszínművek egyike a Piros bugyelláris kerül délutáni helyárrakkal színre.

* Sibianu professzor zongoraművész és komponista és Ghiulea Emilia szopránénekesnő hangversenye e hó 10-én este fél kilenc órakor lesz megtartva a Kulturpalotában. Jegyek Blochnál kaphatók.

* Fedák Sári hazajön. Budapest. Fedák Sári, a kitűnő magyar primadonna, amerikai körútján 18 ezer dollárt keresett. Fedák Sári már utban van hazafelé.

* Matiné a lupényi árvák javára című mai közleményünkbe nyomdahiába csuszott. A cikk második mondata helyesen így hangzik: Sipos Zsigmond szép organuma kitűnően érvényesült két költemény elszavalásában.

Medárd napja.

(Könyörgő processziók.)

Néhány hét óta majdnem mindennap látható Arad utcáin egy-egy áhitatos tömeg, amely szent dalokat énekel. A menet vezetője aranyozott keresztet tart a kezében és megy előre, szeméit le nem véve az égboltozatról. Az égről melegen tűz le a júniusi napfény, amely glóriával vonja be a bucsujárókat. A napokban egyik közeli községből jöttek be Aradra a bucsusok. Férfiak és nők könyörgő imákat dalolva mentek végig a Strada Consistoriului (Batthyány-utcán). Elfogódva hallgattam a jámbor emberek ajkairól felszálló szent dalokat. Szerettem volna megkérdezni tőlük, vajjon mi az oka ennek a szokatlanul gyakori bucsujárásnak. Egy öreg bácsit ismertem meg közöttük, aki reggelenként a drága, de vízzel szaporított tejet szokta nekem hordani.

— Mért van annyi bucsujárás az utóbbi időben bátyám? kérdeztem tőle.

Az öreg rám nézett és mielőtt válaszolt volna, befejezte a szent dal megkezdett strófáját. Azután megszólalt:

— Nincs eső, uram. Esőért könyörgünk. Ha hamarosan nem esik, minden kiég a földből.

Ma reggelre sűrű fellegek borították az égboltozatot. A sötét felhők közül néha-néha kíváncsiságot keltő a sárgás szürkénapkorong.

— Hála az égnek — sóhajtottam. Az isten meghallgatta a bucsujárók könyörgéseit, mert ugye-lőcszik esni fog. Délelőtt ismét találkoztam a bucsujárókkal, közöttük áhitatoskodott az öreg is.

— Teljesül a kívánságuk — mondottam rámutatva a felhős égboltozatra — eső lesz.

Az öreg szomorúan nézett fel az égbe és megszólalt:

— Isten őrizzen attól, hogy eső legyen. Most azért könyörgünk a jó Istenhez, hogy üzze el a fellegeket.

Kérdőjellel változtam. Tegnap esőért könyörgöttek — ma szárazságért? A jóisten sem tud itt eligazodni. De az öreg felvilágosított:

— Holnap Medárd napja lesz. Ha holnap esik, még negyven napig fog esni és minden kirothad a földből.

És a menet tovább haladt áhitatosan, csendesen dalolva a szent dalokat. Egy darabig velük mentem. Egyszer csak észre vettük, hogy apró vízcsöppök per metoznek le ránk. Ijedten hámultunk fel az égre.

— Rosszak az emberek, nem hallgatja meg az isten a kérésüket — mondta egy öregasszony.

Egy optimista hajlamú fiatal ember megszólalt:

— Legalább nem lesz pusztulás, tele lesz a cseresznye pondróval. Azonban boldog megnyugvással vettük észre, hogy egy utcát öntöző ember permetezett le bennünket a locsoló csővével. (p. g.)

— Fenyegtet a kolera. Bucuresti. Odesszából jelentik, hogy a kolera járványszerűen tör ki. Slatineanu egészségügyi főfelügyelő Besszarábiába utazott a preventív intézkedés megtétele végett. (Rador)

A kat. főgimnázium új otthona.

(Két és félmillió építkezés. — Kibővítik az aradi zárdat.)

Az aradi római katolikus hitközség vezetősége már hosszabb idő óta folytat tárgyalásokat, hogy a római katolikus főgimnázium végleges elhelyezésének kérdését megoldja. A kérdés megoldására két terv merült fel; az egyik az, hogy a hitközség megvásárolja Purgly Emilnek a főútvonalon levő házát és annak hátsó telkén emeltetne épületet a főgimnázium hajlékául. A főútvonal frontjára eső házat érintetlenül hagynák úgy, hogy az továbbra is lakóház céljait szolgálja. A ház hátulsó telkén építendő főgimnáziumi épület modern, nagy épület lenne, azonban egyelőre csak — az építkezési költségek horribilis volta miatt — olyan nagyságu, hogy az osztályokat délelőtt és délutáni tanítás mellett tudnák elhelyezni. Ennek az építkezésnek a költségei körülbelül két és fél millió rúgnának. Amennyiben azután javulnának a viszonyok, a szükséghez képest a most építendő épület-

hez még újabb épületrészeket emelnének. A tárgyalások ebben az irányban folyamatban vannak, úgy, hogy az esetben, ha azok eredményesek lesznek, az építkezést rövidesen meg fogják kezdeni. Ha ezt a tervet fogják keresztülvinni, az új épületben az 1923—24. tanévben fogják a tanítást megkezdeni. A másik terv az, hogy a hitközség megvásárolja Arad városától a kereskedelmi iskola épületét és abban helyezze el végleg a katolikus főgimnáziumot.

A csanádi római katolikus egyházmegye püspöksége a Strada Consistoriului (Batthyány-utcán) levő római katolikus zárdatban folytat új építkezéseket. A zárda, melyben elemi és polgári leányiskola van, már hosszabb idő óta szűknek bizonyult. Ezért a püspökség hat nagy tanteremmel kibővítetteti a zárda épületét. Az építkezést Probst Mihály aradi építész már meg is kezdette.

Letartóztatott aradi ékszerészek.

(Érdekes tárgyalás a timisoarai törvényszéken.)

Szenzációs letartóztatás történt tegnap a timisoarai büntető törvényszék tárgyalótermében. Néhány héttel ezelőtt betörést követtek el Fehér Antal timisoarai kuriai bíró lakásába, ahonnan a tettesek körülbelül 250.000 lei értékű ékszereket vittek magukkal. Hosszas nyomozás után a tetteseket a rendőrségnek Aradon sikerült elfogni Marinkovics István és Szabó Jenő személyében. Letartóztatásukkor az összes ékszereket egy aranyóra kivételével megtalálták náluk. A betörők ugyanis az összes lopott drágaságokat maguknál hordták, kivéve egy súlyos láncot, amelyet több darabra szétvágva 5 aradi ékszerésznél értékesítettek. Ezek ellen az ékszerészek ellen orgazdaság miatt akkor meg is indult az eljárás és néhány nappal le is voltak tartóztatva. A szen-

zációs betöréssel tegnap délelőtt foglalkozott a timisoarai büntető törvényszék Atanasiu elnök vezetése alatt. A tárgyalásra az ügyben érdekelt aradi ékszerészeket is megidézték, azonban közülük mindössze ketten jelentek meg. A tárgyalást nem is tartották meg, éppon az érdekelték meg nem jelenése következtében. Azonban a károsult kuriai bíró, midőn a bíróság kimondotta a tárgyalás elnapolását, azzal a kéréssel fordult a bírósághoz, hogy az orgazdasággal vádolt jelenlevő aradi ékszerészeket azonnal tartóztassák le. A bíróság helyt adva a magánsértett keresetének elrendelte az illetők azonnal letartóztatását, a tárgyaláson megjelent két aradi ékszerészt nyomban őrizetbe is vették. A többi három ellen pedig kiadták az elfogatási parancsot.

Zavarok a záróra körül.

(A hadtestparancsnokság tévesen értelmezotti rendelet.)

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában közölte dr. Robu János főpolgármester rendeletét, amely szerint a kávéházak, vendéglők és az összes nyilvános helyiségek az iparendelvényükben előírt határidőig tarthatnak nyitva. Ezt a rendeletet a timisoarai hetedik hadtest parancsnoksága küldötte a város vezetőségének. A kávéházak és vendéglők tulajdonosai örömmel vették tudomásul ezt az intézkedést, amely a békebeli hangulatokat varázsolta vissza, amikor a cigányok és a megrögzött éjszakázók hajnalban botorkáltak hazafelé az átmenetelt éjszaka után. Azonban ennek a paradicsomi életnek szomorú vége lett. A rendőrség emberei végigjárták a kávéházakat és ahol a régebbi rendszabályokban előírt zárórát túllépték, felírták a neveket noteszükbe, hogy szigorú büntetést

szabjanak a záróra körlátozás kijátszóira. A tulajdonosok hiába hivatkoztak a polgármester rendeletére, nem ért semmit, bekerültek a fekete könyvbe. Ma délelőtt érdeklődtünk a különös intézkedés okai iránt a rendőrségen, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a város tévesen értelmezte a rendeletet, amely nem szünteti meg a zárókorlátozást, hanem azt mondja, hogy az elsőosztályu nyilvános helyiségek továbbra is 1 óráig, a másodikosztályuak 12 óráig és a harmadosztályuak 10 óráig tarthatók nyitva. A rendelet csak annyiban adott engedélyt, hogy ezentul nem kell nyolc nappal előbb kérni a záróra meghosszabbítását a helyőrségtől, hanem a záróra meghosszabbítás engedélyezését a rendőrség adja meg és elég, ha a meghosszabbítás éjszakáján kéri a rendőrség ügyeletes tisztjétől

Ujabb vonatok Romániába.

(Nemzetközi vasuti vonal.)

BUDAPEST. Az újabb vasuti tárgyalások eredményeként holnap, csütörtökön elindul az első gyorsvonat Budapestről. Ez a vonat az oradea-marei (nagyváradi)—brasovi (brassó) vonalon közlekedik. A létesített megállapodás alapján a legközelebbi időben még több közvetlen vonatot állítanak be a Románia felé irányuló közlekedési vonalakon.

LONDON. A genuai konferencián Lloyd-George angol miniszterelnök a Fiume—Zágráb és Budapest közötti vasútvonalnak nemzetközi vonallá való nyilvánítása mellett foglalt állást. Ezzel a kérdéssel legközelebb a hágai konferencia foglalkozik.

Amnesztia a kommunistáknak

BUCURESTI. A kommunista per mai tárgyalásán Csernát-ör-nagy-ügyész és királyi vádbiztos beszédet intézett a vádlottakhoz. Rámutatott arra a sajnálatos eltávolodásra, amelyet a keletről jött zavaró eszmék idéztek elő és a munkásság vezetőségének mentálitásban olyan mély hibákat okoztak. Mindnyájan egy nemzetnek fiai vagyunk — mondotta az ügyész — és a király leányának a boldogsága feletti örömben azt akarjuk, hogy osztozzanak azok is, akik hibás utakra tévedtek. Ezután felolvasta az amnesztia-rendeletet, amelynek értelmében 200 vádlottat azonnal szabadon bocsátottak, köztük Christescut, Dobrodgeanut, Gereat, Niculescut, dr. Rozvány Jenőt és dr. Gyöngyöst. A besszarábiai és szenátusi merénylet tettesei, mintegy 48 vádlott azonban nem részesültek amnesztia-ban. Amikor Csernát-örnagy felolvasta az amnesztia-ban részesülők névsorát, megrázó jelenetek játszódtak le a tárgyaló teremben. Az ott egybegyűlt vádlottak, foglyok és hozzájuk tartozó családtagok egymás nyakába borultak. Leírhatatlan volt a lelkesedés, sokan hangosan zokogtak a boldogságtól és többen elájultak a megrázó jelenetek hatása alatt. (Rador.)

Tanszergyár Aradon.

(Moldován tanfelügyelő Bucarestibe utazott.)

Legutóbb Aradon járt Anghelescu közoktatásügyi miniszter meglátogatta a Kulturpalotában levő tanszermúzeumot is, amelyről a legteljesebb elismeréssel nyilatkozott. A kísérő tanítók előtt azon óhajának adott kifejezést, hogy Aradon tanszergyárat kellene létesíteni. A tanszergyárat nagy városok mintájára építenék és a legmodernebb felszerelésekkel látnák el. A terv illetékes körökben tetszésre talált, amely valószínűleg rövidesen meg is valósul. Moldován József aradi tanfelügyelő, ma Bucuresztibe utazott, hogy érintkezésbe lépjen a közoktatásügyi miniszteriummal. A megbeszélések alkalmával részletes tervet dolgoznak ki a tanszergyár felépítésére nézve.

HIREK.

Lezuhant a II. emeletről.

(A villanszerező balesete.)

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap a Luther-tér 1. számú házában. A ház második emeletének folyosóján villanyt szerelt néhány fiatal segéd és ezek között volt Rabován János is, aki hirtelen elszédült és lezuhant a keramitos udvarra. A fia kiáltására összeszaladtak a házbeli, akik azonnal értesítették a mentőket. Az elősiető mentők a súlyosan megsérült villanszerezőt a kórházba szállították, ahol azonnal kezelés alá vették. Rabován János a fején súlyos sérüléseket szenvedett és a bal karját kificamította. A fiatal villanszerező sérüléseiből valószínűleg néhány hét múlva teljesen felgyógyul.

A lengyel köztársasági elnök látogatása. Bucuresti. A kormány már végleg megállapította a Pilszky lengyel köztársasági elnök fogadtatásának programját. Az elnök az északi pályaudvarra érkezik, ahol a kormány tagjai, a lengyel szövegség, a lengyel kolónia és egy század fogadja. A lengyel államfő a király vendége lesz és ott lesz elszállásolva is, másnap pedig a vendégek Sinájába mennek. (Rador).

A pápa szabadságra vágyik. Páris. XI. Pius pápa a vatikáni fogás miatt nagyon levert, mert nem tudja nélkülözni a szabad mozgást, melyhez hozzá volt szokva. A pápa orvosai szigorú diétát ajánlottak a betegnek.

A járadékkötvények lebélyegzése. Bucuresti. A pénzügyminisztérium közli, hogy a román járadékkötvények lebélyegzésének utolsó határideje június 15. (Rador).

Nyugatmagyarország választ. Bécs. A nyugatmagyarországi osztrák választások június 18-án lesznek, még pedig a tartomány- és nemzetgyűlési választások egyszerre az arányos választójog elve alapján. Nyugatmagyarország négy választókerületre oszlik. A nagymartoni kerület 8, a németújvári 7, a felsőöri 6, a kismartoni pedig 9 képviselőt választ a tartománygyűlésbe, míg a nemzetgyűlésbe hatot küld Nyugatmagyarország. A mandátumokért 5 párt küzd, u. m. a német parasztpárt, a nyugatmagyarországi parasztpárt, a nyugatmagyarországi polgári és parasztpárt, a keresztényszocialisták és a szociáldemokraták.

Utlevelék. Az aradi államrendőrség utlevelosztályán péntek délelőtt a következők vehetik át utlevelüket: Baraius Lászlóné, Szurnyák Mihály, Vuresán György, Starovszki Vilma, Imre Dezső, Reisinger Zsigmondné, Deutsch Miksa, Flósz Mihályné, Molnár István, Fekete József, Zombor Györgyné, Neumann Ignác, Neumann Ignácné, Treier Ilona, Fozis Józsefné, Asztalos János, Tóth Jánosné, Simonovits Traján, Puskás Józsefné, Gergely Rozália, Szabó István, Fischer Józsefné, Kovács József, Otta Dezsóné, Lantos József és Mezei Andrásné.

A szabadkőművesek kongresszusa. Genf. Június 1-én Lausanneban megnyitották az egész világ szabadkőművespáholyainak kongresszusát. Az ülésen 26 ország szabadkőművesei nevében 200 delegátus vett részt.

Utazás Bucurestből Aradra. Tizenöt órás várakozás Teuson

Jelentettük, hogy a CFR. Igazgatósága június 1-től új menetrendet léptetett életbe. Az új menetrend határozottan rosszabb a régi menetrendnél. Több a nehézség benne, mint amennyit elődjénél tapasztaltunk. Aradi vasutasok hívták fel a figyelmünket az új bucurest-teusi gyorsvonatra. Ez a gyors este 8 órakor indul Bucurestből és reggel 8 óra 13 perckor érkezik be Teusre. Itt tulajdonképpen nem is a gyorsvonat teusi érkezési idejének megállapításában van a hiba, hanem ott, hogy azok az utasok, akik Bucurestből ezzel a vonattal akarnak utazni Aradra, Teuson nem találják csatlakozást, mert a teus-aradi reggeli vonat 38 perccel hamarabb indul el Teusról, úgy, hogy a bucuresti gyors nem éri be. Ez a körülmény a Bucurestből este 8 órakor elinduló és Arad felé igyekvő utasokat azon helyzet elé állítja, hogy Teuson reggel 8 óra 13 perctől este 11.45 p-ig (15 órát) kell várakozniuk, míg újabb csatlakozást kapnak.

A leendő angol királyné — magyar származású. Amint ismeretes, Albert Eduard walesi herceg, az angol trón várományosa eljegyezte Mary hercegnőt, a cambridgei herceg leányát, akinek atyja Teck Adolf herceg anyai ágon magyar származású. Teck herceg apja ugyanis mor ganatikus házasságot kötött Rédey Claudina grófnővel, a nagyváradi Rédey-család tagjával.

A városi tisztviselők külön díjazása. Ma délelőtt a timisoarai főpolgármestertől átirat érkezett Arad város vezetőségéhez, amely szerint az erdélyi városok együttes akciót indítottak, hogy a kormány helyezze hatályon kívül azt a rendeletet, amely megszünteti a városi hivatalnokok külön díjazását. A városi tanács csatlakozott az erdélyi városok akciójához.

Lenin súlyos beteg. Berlin. Mértékadó szovjetkörök szerint Lenin betegsége a lehető legkomolyabb. Az az agyvérzés, mely munkaképességétől megfosztja és hosszabb időre munkaképtelenségre kényszeríti, valószínűleg abból a föt sebből származik, melyet az ellene elkövetett merénylet alkalmával kapott. Ekkor agyában belső daganat támadt, a melynek elmérgesedése idézhette elő az agyvérzést. Állapota rendkívül súlyos.

Eljegyzések. Farkas Sándor Petrozeni (Banita) eljegyezte Lövy Icsát Aradról. (Minden külön értesítés helyett.)

Naschauer Malvint szül. Schwartz Timisoaráról eljegyezte Hack Ottó Borló-Örményesi faipar tisztviselője.

A pincérek új kollektív szerződése. Jelentettük, hogy néhány aradi kávéházban és étteremben alkalmazott pincérek új kollektív szerződés megkötését kérték munkaadóiktól. Az aradi munkáügyi felügyelő ma délelőttre tűzött ki tárgyalást. A tárgyalást azonban nem tartották meg, mert ma bejelentették a munkafelügyelőnek a pincérek bizalmiférfiai, hogy az új kollektív szerződést már megkötötték munkaadóikkal. Ezt jóváhagyás végett nyújtják be az aradi munkafelügyelőnek.

miután időközben más vonat nem indul Teusról Arad felé.

Az idevonatkozó menetrend kevés körültekintéssel való összeállítását még jobban megvilágítja az a körülmény, hogy a kérdéses teus-aradi reggeli vonat időelőtti elindulását semmiféle más csatlakozás nem teszi indokolttá. Az aradi vonat ugyanis délután 4 óra 40 perckor érkezik be Aradra, ahonnan Timisoara felé csak este 7 óra 20 perckor indul az abban az irányban csatlakozó vonat. Amint mindebből látható, igen könnyen lehetne segíteni a bajon azáltal, hogy a kérdéses teus-aradi vonat reggel 7 óra 35 perc helyett 8 óra 35 perckor indulna, mert így felvehetné a bucuresti-teusi gyorsvonat utasait s tehetné ezt azon veszély nélkül, hogy az esti arad-timisoarai vonatot lekésné.

A többi hibákat nem is tekintve, ez az egyetlen hiba is annyi nehézséget ígér, hogy annak kikorrigálásán még idejében lehetne gondolkodni.

Temetés. Ma délután temették el óriási részvét mellett Eckhart Edét, az Aradi Első Takarékpénztár nyugalmazott igazgatóját. A temetésen megjelentek az elhunyt rokonai, tisztelői, a bank igazgatósága, tisztviselői kara, amelyek köszönetet helyeztek a ravatalra.

Vilamos Alagra. Budapest. Még e héten megkezdik a Budakeszalagi vasutvonal átalakítását villamosossá. A munkát a Ganz-gyár végzi. A fűtőmű-vilamos részek készen vannak, augusztus végén pedig meg tartják a próbajáratokat. Ha ezek sikerülnek, késő ősszel befut az első villamos vasut.

Nemzetközi könyvvásár. Florenc. Pünkösdkor itt ünnepélyesen megnyitották a nemzetközi könyvvásár magyar osztályát. A kiállításnak nagy a sikere. Figyelemreméltók az Akadémia művészien kiállított irodalmi kiadványai, valamint a kiadócégek gazdag gyűjteményei. Különös feltűnést keltettek az illusztrált munkák tökéletességükkel.

Magyarország gyorsíró bajnoka. Budapest. Ma tartották meg Magyarország gyorsíróbajnokságát, melynek első díját Nemes Zoltán parlamenti gyorsíró nyerte el.

Egy munkás titokzatos halála. Ma reggel telefonon jelentették az aradi államrendőrségnek, hogy a Gutzjahr pusztán Germán György munkás hajnalban fél 4 órakor gyanus körülmények között meghalt. A rendőrség intézkedett, hogy a holttestet Aradra szállítsák. Germán György holttestét holnap boncolják fel a felsőtemető halottas házában.

Állami munkaközvetítés. Az aradi állami munkaközvetítő vezetője ma a következőket közli az érdekeltekkel: Állást nyerhetnek: 1 fiatal leányka szakácsné mellé kíségetőnek, teljes ellátással és fizetéssel, megegyezés szerint; 2 borbélysegéd, 2 faesztergályos és 1 kéményseprő Brádra. Állást keresnek: 1 szabósegéd, 3 cipész, 1 szakács és 3 villanszerező.

— Olcsó sertéshúst kap Arad. Az Aradi Közlöny megírta, hogy a városnak olcsó szarvasmarhát és sertést ajánlott fel a kormány, hogy a közönséget olcsó hússal lássa el. A város vezetősége bejelentette a kormány, hogy a közönség ellátására most 1300 sertés és 500 szarvasmarhára van szükség. A napokban megérkezett az első sertésszállítmány Aradra, amelyet a közhivatalnokoknak 8 leies árban mértek ki. Ma értesítés érkezett a városból, hogy újabb szállítmány van utban Arad felé. Ha a szállítmány megérkezik az aradi mézárások kapják meg és körülbelül 10 leiert mérik a sertéshus kilóját a közönség részére.

— Gyermekköcsi fekvő és sport 300 leitől kezdve, gyermekszék, nyugágy, teniszverő és labda, football, utazási cikkek nagy választékban Hegedüs cégnél. Arad, Bul. Regina Maria 16.

— Haját festünk valódi francia „Hennával“ és „Arábiával“ minden színben. Fehér si Comp. női fodrász üzletében.

— El nem ismert szovjet-követ. Washington. A külügyminisztérium hivatalosan közölte, hogy Bachmatiewel orosz szovjetmegbízott nagyköveti megbízó levelét június harmincadika után nem ismeri el, kijelentve azt is egyúttal, hogy ez egyáltalában nincsen összefüggésben a szovjet elismerésének kérdésével.

A céghivatalból. Nicoara János, Martin János, Bergmann János, Crisan Demeter és Anyos Elemér Nicoara és Társai cég alatt import és export szindikátust alakítottak. Kérték a céghivatalnál bejegyzésüket.

Budapesten megdrágult a kenyér. Budapest. A Sütőiparosok Teszlete elhatározta, hogy a kenyér és a péksütemények árát felemeli. A drágítást azzal okolják, hogy a malmosok és az élesztőgyárak tartják igen magasra az áraikat. Az emelés szerint a félbarna kenyér kilója 38, a barna kenyéré 34 korona, a péksütemény darabja 3 korona 20 fillér lesz. A felemelt árak szerdán lépnek életbe.

Elveszett aktatáska. Gracov őrnagy az első vadászbriád parancsnoka tegnap Aradon elvesztett egy bőrtáskát telve okmányokkal. A rendőrség felhívja a megtalálót, hogy az okmányokat adja át a rendőrség ügyeletes szobájában, a táskát megtarthatja magának.

Telefon Budapest és Kassa között. Budapest. A budapest-kassai telefonforgalom június tizedikén fog megindulni. Az eset azért nagyjelen tőségű, mert ez az első eset, hogy Magyarországról utódállammal közvetlenül lehet telefonon érintkezni.

Sofförök igazolványa. Az aradi államrendőrség autógyógyasztálya felhívja az aradi és aradmegyei sofföröket, hogy igazolványaik átvétele végett nyolc napon belül jelentkezzenek az ügyosztály hivatalos helyiségében és hozzanak magukkal 3 darab 6—9 cm. nagyságu fényképet.

Lefoglalt csempészett játékkártyák. Arról értesülünk, hogy a chiseuenei (kisjenői) pénzügyőrség tegnap délután a község határában egy székerrakomány játékkártyát foglalt le. A lefoglalt kártyát, amelyet minden valószínűség szerint Magyarországból csempészték be és ily módon akartak az ország beiseje felé szállítani, állítólag már be is hozták Aradra, tulajdonosaik ellen pedig meg fogják indítani az eljárást.

— A szovjet-delegáció nem maradhat Svájcban. Newyork. Az Associated Pressnek jelentik Genéből, hogy a svájci kormány a genai konferenciára kiküldött orosz szovjet delegáció tagjainak nem adta meg a Svájcban való tartózkodásra az engedélyt, melyet azok magáncélból kértek. Kivételt csak Krassziinnal tettek, akinek a tartózkodási engedélyt megadták.

— Férfi- és női-szabók figyelme! Junius hó 15-től kezdve szabászati tanfolyamot rendez I. Mihalkovits szaktanár férfi- és női-szabók részére a jelenkor legjobb szabászrendszere alapján, a mely direkt szövetre van átdolgozva és mindenki könnyen elsajátíthatja. Beiratkozni naponta Váradinál, Str. Russu Sirianu (Aulich-utca) 20., I. em.

— Elloptak egy Rembrandt-képet. Stultigart. Az állami képtárból ma ellopták Rembrandt „Pál apostoli fogságban” című képét, melynek értéke 5 millió márka. Annak, aki a képet megkeríti, 50 ezer márka jutalmat tűztek ki.

— A Maros halottja. Mácsa község határában tegnap a Marosból kifogták Bursuk János odaváló gazda holttestét. Bursuk néhány nappal ezelőtt tünt el és valószínűleg önmaga vetett véget életének.

LEGUJABB.

Amerika elnökválasztásra készül.

NEWYORK. A két év múlva megejtendő elnökválasztás előkészületei lázasan folynak. Gerard volt berlini nagykövet, mint a demokrata-párt jelöltje lép fel. Érdekében erősen agitálnak. Ugyancsak demokrata programmal lép fel Ford automobilgyáros, akit szintén sokan támogatnak.

A magyar nemzetgyűlés elnöke.

BUDAPEST. Az új nemzetgyűlés elnöke a többség kívánása szerint valószínűleg Gaál Caszton lesz, aki csütörtökön Budapestre érkezik, hogy a miniszterelnökkel megbeszélje a nemzetgyűlés elnökségével kapcsolatos teendőket. Az alenöki állásokat illetőleg, végleges döntés még nincs. Valószínű, hogy az egyik alenöki állást a kormányt támogató Huszár-Ernst-csoport egyik tagjával töltik be.

Stinnes a német kölcsöntől.

BERLIN. Stinnes Hugó kijelentette, hogy Németország legfeljebb rövid lejáratú kölcsönt vehet fel. A márka stabilizálásának összhangban kell lennie az ország gazdasági helyzetével, mert Németország nem bírja el a bérlet-szállítási bonyodalmakat. A kölcsön hibás elintézése a mostaninál nagyobb nyomorba döntheti Németországot.

Vilmos excsászár emlékiratai.

BERLIN. Vilmos excsászár megjelent emlékiratait a lipcsei kiadó-cég még a könyvpiacra való megjelenés előtt felajánlotta közlésre a Timesnek. A londoni újság az ajánlatot nem fogadta el.

Bécs menekül a koronától.

(Orlási valuta-pánik az osztrák fővárosban.)

BÉCS. Miután Schöber volt kancellárnak az az ígérete, hogy Olaszország május huszonehétikéig Ausztriának hitelt folyósít, nem vált valóra és mivel a Morgan-csoporttal küszöbön levő tárgyalásokat most a pénzügyi tekintélyek és a beavatottak is a legpesszimistikusabban ítélik meg, ez az osztrák korona szédületes arányokban való esését és elértéktelenedését okozta újból. Szinte pánikszerűnek mondható ez a menekülés az osztrák koronától, amely Bécsben az utóbbi 24 órában fantasztikus rekord-számokat szült. Az elértéktelenedett valutát mindenki eszeveszeten dobálja el magától, úgy, hogy

ma már a legtöbb üzletben élelmiszereket és a legszükségesebb közszükségleti cikkeket, valamint értékpapírokat csakis idegen valutáért lehetett kapni. A dollár csakhamar túllépte a 13.500-at, az angol font 61.000-re szökött fel, a szokol 270 lett, magyar koronáért pedig 16 koronát fizettek. A hallatlan valutaszámok nyomában érezteték hatásukat, amelynyiben a belvárosi üzletekben mondhatni óráról-óra szembe-tűnően emelkedtek az árak és a legtöbb üzletben csakis idegen valutáért voltak hajlandók kielégíteni a vevőközönséget és osztrák koronát egyáltalán nem fogadtak el.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (június 7). Dollár 146, márka 0.53, szokol 2.90, dinár 2, magyar korona 0.18 és fél, budapesti kifizetés 5.70, bécsi kifizetés 88, berlini kifizetés 0.53, prágai kifizetés 2.90, francia frank 14.

Zürichi nyitás (június 7). Berlin 177.5, Newyork 522, Milano 2715, Prága 1010, Budapest 60, Zágráb 190, Bucurest —, Varsó 13, Bécs 4.75, lebélyezett osztrák korona 4.75.

Budapesti nyitás (június 7.) Dollár 869, márka 301, osztrák korona 6.30, leu 579, szokol 1703, dinár 1212

Zürichi zárlat (június 7). Berlin 170, Newyork 521.5, Milano 2720, Prága 1010, Budapest 60, Zágráb 190, Bucurest —, Varsó 13, Bécs 4.75, lebélyezett osztrák korona 4.

Budapesti zárlat (június 7). Napoleon d'Or 3350, dollár 875, márka 299, leu 584, szokol 1715, dinár 1240, lengyel márka 22.5.

— A pozsonyi mintavásár. A Kereskedelmi és Iparkamara értesíti a kerületbeli kereskedőket, hogy a jövő hónap 9. és 16. között tartandó pozsonyi árumintavásár bucurestii képviselője: Maurice Multrier (Bucuresti, Str. Gen. Tell 35.) A vásár rendezőse az újítást vezette be, hogy a vásár területén ingyen ki függeszti mindazon cégek plakátjait, reklám-közleményeit, stb. akik a hirdetői anyagot a vásár bucurestii képviselőihez eljuttatják.

— A magyarországi vetések. Budapest. A beérkezett jelentések szerint a vetések erősen érzik a szárazságot. A buza vetés állása kedvezőbb, a rozs a legtöbb helyen virágzásban van. A legjobb a vetés Sopron-, Győr- és Somogy megyében. A mai becslés szerint országos átlagban várható: buza 2.87, rozs 3.06, árpa 2.67, zab 2.58. A kerti vetemények a szárazság ellenére szépen fejlődnek. A rétek fűnövése sürü. Cseresznyéből, meggyből és almából jó, szilvából és körtéből közepes termésre van kilátás. A szőlőtermés a múlt évinél valószínűleg kisebb lesz.

Mozi.

* Gróf Monte Christó. (Dumas híres regénye az Urániában.) Milliók és milliók emlékezetében vésődött gróf Monte Christó nemesen megrajzolt alakja, mint régi kedves ismerősünket, a jónak, az igazságnak bátor hőstét köszöntjük most az

Uránia hatalmas filmjén. Dumas rokonszenves regényhőisének kálváriás sorsát, krisztusi megpróbáltatásait már ismerjük. Monte Christó első filmciklusában s most ismét végigkísérhetjük őt küzdelmeinek nehéz utain. Jó egynehány évvel ezelőtt járta be diadalutját Dumas filmesített regénye a legnagyobb siker keretében. Meg kell említenünk, hogy e film egymagában foglalja az összes fejezeteket. A film kiállítása méreteiben kolosszális s a szereplőkről csak annyit, hogy Amerika legkiválóbb művészeiből állanak. A kolosszális filmet csütörtökön mutatja be az Uránia-színház.

* A kis trombitás hőstette. (Háborús epizód az Apollóban.) A közönség élénk érdeklődése mellett mutatja be tegnap az Apolló-színház új filmjét. A kis trombitás hőstette a címe a filmújdonnásnak s a közönség nem sejt, hogy ez egyszerű cím mögött milyen érdekes, az igaz életből kiszakított történet húzódik meg. A vérzivataros háboru terhes levegője csap felénk a drámában. Mély emberi indulatok irányítják az érdekesítő történetet, melynek befejezése az élet hősiességével a dicsőség diadalát hirdeti minden megpróbáltatás fölött. Elejétől végig lekötí a figyelmünket az érdekes film, amelynek kiállítása és a szereplők játéka párosult a változatos és lebilincselő mesével. A rendkívüli filmet csütörtökön utoljára mutatja be az Apolló-színház.

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF
felel.

Cenzurat: Dr. Romul Mager.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

T. sz. I

Van szerencsénk tudni, hogy helyben „Fundus” cég alatt egy kereskedelmi vállalat és ingatlanforgalmi irodát nyitottunk. Üzletkörünk kiterjed mindenféle kereskedelmi áruk képviselőire bizonyára kereskedelmi megbízásokra, valamint ingatlanok adás-vételének közvetítésére.

Igen kérjük b. pártfogásukat, melyet iparkodni fogunk mindenkor lelkiismeretesen és pontosan teljesíteni. Midőn kérjük alanti hirdetésünk szíves figyelmükbe részesíteni, maradjunk

teljes tisztelettel:

WALDER BRASSAY és KLEIN

kereskedelmi vállalat és ingatlanforgalmi irodája

Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. sz.

Reusz Sándor

a „Timisoarai Polgári Serfözde R.-T.” főraktára Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 5. szám.

Jégyári üzemet megkezdte.

Jégkiadás reggel 6—8-ig, este 6—8-ig, 1223

4 táblán felül házhoz szállítva.

Egy tábla súlya 13½ kg.

Eladók:

főfiszoba, börgarnitúra, ebédlő háló, szalagarnitúra, komplett tizenkét személyes ezüst evőeszköz, tenniszrakettek, hat 12862 ezüst nyelű kés és villa stb.

Cim Wallinger hirdetőjében.

Eladó Aradhegyaiján

szőlő 2—25 holdig kolna, villával, Lipován házak elfoglalható lakással, cementgyár felszerelés, malomberendezés. Temes megyében földbirtokok 25—600 holdig, Arad megyében 700 holdas birtok. Értekezhetni: 2606

Arató András

közvetítőnél Lipova.

Ha jó csokoládé bonhont akar On, akkor csak WOLF-féle

Ujszentaonai csokoládét kerjen. 1513

Aradi Első

O X I G É N

és ipari gáz részvénytársaság,

ARAD 12493

szállít bármely mennyiségben

98-99% os tiszta oxigént.

Pályázati hirdetmény.

Adóügyben teljesen jártás egyén Sánleani (Sztléányfalva) községben azonnal alkalmazást nyerhet.

2558

legyző.

Olvassd!

Mielőtt szőlőt, földbirtokot, házat, vagy gépet akarna venni, eladni, írnihez menni, vagy nősülni óhajt, keresse fel az alanti irodát, hol állandóan vannak eladásra, vételre ésházasságra előjegyzések. Válaszbélyeg csatolása mellett díjtalan értesítést ad.

Arató András

irodája Lipova (Lippa) 390. szám. 2607

Kiutó fiu

Jó fizetéssel

felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Neptun Strand-Büffé megnyitás. Vasárnap június 11-én délelőtt nyílik meg a **NEPTUN-fürdő büfféje.** Pompás hiedeg ételek. Jégbehűtött italok, cukrászat, állandó cigányzene. Madár József büffés. 12496

Apró hirdetések.

Levelezés.

„ONÁLLO“ jellegű levél átvehető Wallinger hirdetőjében. 12352

Házasság.

LEÁNYOK, fiatal, gyermektelen özvegyek, kiknek kelengyén, butoron kívül 20–100.000 Lel hozományuk van, férjhez menni óhajtanak iparos, kereskedő, hivatalnokhoz. Tudassák címüket, vagyoni állásukat, fényképpel ellátva alulírott nál, hol több nőszülni vágyó van előjegyzésben. Szigorú titoktartás biztosítva. Arató András közvetítő Lipova. 2608

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉNY azonnalra, legkésőbb június 15-re felvétetik. Cim a kiadóban. 500

NÉGY középiskolát végzett fiu, kinek jó írása van, mint gyakornok alkalmazást nyer. Ajánlatok „Kezde” jellegre a kiadóba kéretnek. 3600

VARRÓLEÁNYOK 16 fizetéssel azonnal felvétetnek Cim: Wallinger hirdetőjében. 12351

FIATAL fűszerkereskedő segéd folyó hó 15-re kerestetik. Schwarcz, Str. Coasei (Kasza-utca) 14. 2609

SAVITÓ varró, ki mindent varr, házakhoz ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban. 11733

TANITÓNÓ négy hónapi szünidőre esetleg véglegesen is állást keres. Gépirást tud. Cim Kelet hírlapiroda. 12494

JOLFÓZO tiszta szakácsnő június 15-re felvétetik Cim Str. Grescoanu (Perényi-utca 6-8. szám. 12352

JOBB HÁZBÓL való leány gyermek mellé ajánkozik. Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 2. 2611

MEGBIZHATÓ urleány irodai gyakorlatlalkalmazást keres. Elvállal pénztár és raktárkezelést is. Cim: „Tisztviselő” Zalatna. 2561

PAPÍRSZAKMABAN jártas nő vagy segéd Bloch H. üzletében felvétetik. 2587

KIZARÓLAG csakis ügyes varróleányok jó fizetéssel felvétetnek. Damián Erzsébet Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 1. II. em. 2593

ROMÁN-magyar perfect kereskedelmi levelező, gépré és beszél németül, franciául, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2595

KÉT ÉVES fiu mellé Julius 1-ére megbízható komoly nőt keresek. Rácz, Bulevardul Carol 1. (Erzsébet-körut) 13a) földszint. 2596

KÉT CUKRASZEGED önálló munkakerő azonnali beépésre Targu-Mures (Marosvásárhelyre), illetve Szovátá-fürdőre kerestetnek. Ugyanoda 2 kiszolgáló kisasszony felvétetik. — Megkeresések 8-án délelőtt 10–11-ig Pannónia-szálló portásánál. 2597

INTELLIGENS, megbízható pénztáros leány alkalmazást nyerhet a Janka gyógyszerházban Bulev. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 11. 2601

LABORÁNSNAK keres megbízható ügyes fiatalembert a Janka gyógyszerház Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 11. 2602

BOLTISZOLGA felvétetik Iritz festéküzletébe Str. Brancovicu (Lázár Vilmos-utca.) 12352

GAZDÁASSZONYNAK ajánkozik Kőzép koru nő jobb iparoshoz, vagy magányos urhoz. Vidékre is elmegy. Cim Wallinger hirdetőjében. 12352

KÖNYVELÉSBEN jártas tisztviselőt keresünk Mercar kereskedelmi és mezőgazdasági r.-t. Arad. 2605

DEUTSCHES FRÄULEIN zu 6 und 8 jährigen Knaben wird zum sofortigen Eintritte gesucht. Zu erfragen im Lino-leungeschäft Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 22. 2610

KIFUTÓ FIU, 16 fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

Vétel és eladás.

FARKÁSKUTYA négy darab kökével eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 12352

EBÉDLŐASZTAL, petróleum lámpák, menyasszonyi koszoru, cilinderrőlcsön eladók. Bulev. Carol I. (Erzsébet-körut) 18 földszint 2. ajtó. 2591

ELEGÁNS fehér gyermek kocsi és egy sport kocsi eladó. Cim: Str. Episcopul R. Clorogariu (Vécsey-utca) 4. 2592

TELJES TEJ naponta kimérve egész évre lekötött Str. N. Oncu (Schweidel József-utca) 10. sz. 2598

FEKETE ébenfa rövid zongora bécsi gyártmány eladó Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 51. sz. 2599

AMERIKAI IRÓGÉP látható irással olcsón eladó. Megtekinthető Lőcs-üzletben Str. Bucur 12. 12494

KOVÁCSMŰHELY berendezés, három segédnek megfelelő szerszáma halálózás miatt eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 12351

OLMOT veszek minden mennyiségűt. Rácz József „Erzsébet” szikvizgyár Arad Str. Episcopul Radu (Magyar-u.) 4. 2620

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa szmírna argamant-szönyegekért török kendőkért, antik és modern bútorokért, zongorákért modern és antik díszlámpákért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsi regiséggért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orinay-palota. 11911

KETTŐS DIJAT NYERT fiatal angol vizsla eladó. Cim a kiadóban. 2603

LEGMAGASABB ÁRBAN VESZEK ezüst és szőnyegeket, zongorákat és pianót Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11895

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat figurákat vázákat szobrokat japán és kínai dolgokat, antik bútorokat festményeket, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szmírmaszönyegekét díszlámpákat és egyéb gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

KÉTSZOBÁS MAGÁNHAZ szép telekkel, raktárhelyiséggel, olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 12351

ELADÓ Calea 6. Vanatori (Kürtösi-ut) 16 számú ház. Bővebbet Str. Strugurilor (Szólv-utca) 1. szám alatt. 2515

KERESÜNK Aradon és környékén kisebb-nagyobb terjedelmű kertű szőlőket — Több magánházzal kertet. — Baracka Paulison avagy Ghioroccon egy-két holdas szőlőt, szép uri lakással. Ertekezni lehet „Fundus” keresk. vállalatnál Arad Str. Eminescu 8. 2522

ELADÓ Aradhoz közel fekvő mezőváros főutcájában egy két felkes ház. — Aradon a belváros legforgalmasabb utcájában hatalmas bérház nagy belterülettel tűzlekkel. — A belvárosban egy télt és nyári vendéglő nagy kerthelyiséggel. — Aradmegyében egy 1000 holdas birtok Ertekezni lehet „Fundus” keresk. vállalatnál Str. Eminescu 8. 2521

BULEVARDUL CAROL I. (Erzsébet-körut) 18. számú emeletes sarok bérház eladó. Bővebbet Str. E. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 6. szám alatt. 2568

ELADÓ SZŐLŐK: 13 kat. hold, 7 szobás kőhával modern felszereléssel 5–600 Hl. hordóval ivéggel bélt cementkádval. — Egy 8 és egy 6 holdas kőhával, teljes pincefelszereléssel — Hat kat. hold négy szobás berendezett kőhával 140 Hl. hordóval komplett szüretelő eszközökkel. — Ezenkívül több kisebb-nagyobb terjedelmű szőlő, hordóval és egyéb felszereléssel. Ertekezni lehet „Fundus” keresk. vállalatnál Str. Eminescu 8. 2520

Különféle.

EZERJÓPU gyomorrelaxt pártalan hatásu szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger felfuvtottság emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szerlár Aradon. 10831

MINDENFELE modern hajmunkák legolcsóbban Fischernél, Strada Marasesti (Kossuth-utca) 58. Hajat veszek. 2604

NAGY pincefelviség kiadó Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 51. sz. 2600

MANOMETER
és műszerek javítását vállalom:
GASPAR
műszerész
ARAD, Str. Moria 1.
Postán küld. javításokat
pontosan eszékörtök. 12321

Munkafelügyezőnek 2559

Intelligens erélyes ember felvétetik **Ingusz dobozgyárban.**

MATTEINE poloska és molyirtó

vállalat Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boroe Béni-tér) 1. 2578

Elvállalja szobánként 60 Leiért egy évi jótállással a poloska és moly irtását. Poloskairtó szesz kapható.

Vidéki nagyobb gazdasági és iparvállalat azonnali belépésre keres

két tisztviselőt.

Román nyelvnek, egy szóban mint írásban, magyar vagy német nyelvet legalább szóban való tökéletes bírása feltétlen megkívánatik. Ajánl 12494 latok fizetési igények megelőlésével

„KELET” hírlapiroda, Arad, Strada Alexandri (Salacz-u.) 2. alá küldendő.

Szücsök és szörmekereskedők
mindenfajta tengerentuli és római **juhborókat**
nyersen, elkészítve és festve
valamint mindenféle
szörmét
beszerezhetnek
ALTER DÁVID utóda
ktr. udvari szállítónál.
ALAPITVA 1847.
BUCURESTI, Str. Oituz (Covaos) 10. sz. 2429

PÖSTYÉN
világhírű lassúforgással ismét kényelmesen elérhető. Közvetlen gyorsvonat Budapestről és Kassáról. 2594

Romániai vendégeknek magas valutakedvezmény
Információt nyújt (vizumbeszerés, pénztátutalást stb. illetőleg is) az erdélyrészt vezérvéviselőt:
„RECLAMA” Cluj,
Piata Unirei 4. Vidékkel prompt levelezés
CSUZ, KOSZVÉNY, ISCHIAS.
első gyógyhelye. — „Reclama” No. 1920

Utlevelekre visumot, külföldieknek utleület Cluj (Kolozsvárról) vagy Bnurestiből hetenként négyszer közismert pontossággal a „Kelet” hírlapiroda szerez.